ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 100, Ocak 2020, s. 63-82

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.39335>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
17.10.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.01.2020

Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
meltemerol78@yahoo.com

Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ KEMAN DERSLERİNDE ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN KULLANIMI VE ETKİLİLİK DÜZEYİ¹

Öz

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü keman derslerinde Öğrenme Stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyini ölçmektir. Araştırmada, adayların keman dersini öğrenirken kullandıkları stratejilerin düzeyleri; öğrenim görülen sınıf, cinsiyet, kemandaki deneyim gibi çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmada ayrıca, öğrencilerin keman dersini öğrenirken kullandıkları stratejiler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi de amaçlanmıştır. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Rize, Trabzon, Giresun, Ordu illerindeki Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Eğitimi Bölümlerinde öğrenim gören 85 keman öğrencisi ile yürütülmüştür. Öğrencilerin keman öğrenirken kullandıkları stratejileri belirlemek amacıyla “Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği” ile “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri kullanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalar için t-testi ve Anova testi kullanılmıştır. Anova testi uygulandıktan sonra sonuçların lehine olan grubu belirlemek için

¹ Hafızoğlu, R. B. (2019). “Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü keman derslerinde öğrenme stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyi” adlı tezden üretilmiş bir makaledir. Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı. Trabzon

Scheffe testi kullanılmıştır. Verilen analizinden elde edilen sonuçlarda, öğrencilerin keman dersinde, en yüksek düzeyde anlamayı izleme stratejisi, en düşük düzeyde ise dikkat stratejisini kullandıkları belirlenmiştir. Stratejiler arasındaki en yüksek ilişkinin yineleme stratejisiyle anlamayı izleme stratejisi arasında olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Öğrenme stratejisi, Müzik eğitimi, Keman eğitimi.

USAGE AND EFFECTIVENESS LEVEL OF LEARNING STRATEGIES IN VIOLIN LESSONS IN FINE ARTS HIGH SCHOOL MUSIC DEPARTMENTS

Abstract

The purpose of this study is to measure the usage and the effectiveness of learning strategies in the violin lessons in Fine Arts High School Music Department. In the study, levels of the strategies used by the candidates in learning the violin course were examined according to various variables such as class, gender and violin experience etc. As another aim of the study, it is aimed to clarify the relationships between the strategies used by the students while learning the violin lesson. The study is conducted with 85 students studying in Fine Arts High School Music Departments in Rize, Trabzon, Giresun, Ordu; in 2018-2019 academic year. “Scale of the Strategies Used When Learning and Working on the Instrumental Music” and “Personal Information Paper” are used to find out the strategies the students use when they learn violin. The definitive statistical methods of percentage, the arithmetic mean and the standard deviation are used in the analysis of the data which is collected in the research. Additionally, T-test and the Anova test are used for the comparisons between the groups. Scheffe test is used to find out which group is in countenance according to the results after the applying of the Anova test. According to the results of the analysis of the datas; it was determined that students used understanding strategy at the highest level and attention strategy at the lowest level among the strategies they used in violin lesson. It is understood that the highest relation between the strategies is between the iteration and the watching out the understanding methods.

Keywords: Learning Strategy, Education of Music, Education of Violin.

1. GİRİŞ

Türkiye’de Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan bazı öğrenciler, Bireysel Çalgı Keman Eğitimi dersinde duruş, tutuş, entonasyon ve benzeri birçok beceriyi kazanmada zorlanabilmekte, bazı öğrenciler ise rahatlıkla ilerleyebilmektedir. Nitelikli bir keman eğitimi, söz konusu becerilerin bireylere kazandırılmasına uygun bir biçimde planlanmalı, öğrencilerin özellikleri göz önünde bulundurularak uygun öğretim yöntemleri ve stratejileri belirlenerek uygulanmalıdır (Uslu, 2012).

Strateji kavramının Türkçe sözlükte anlamına bakıldığında önceden belirlenmiş amaca ulaşabilmek için belirlenen yol şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2005). Öğrenme stratejisi ise genel olarak “öğrencinin kendi kendine öğrenmesi için kullandığı işlemler” olarak tanımlanmaktadır (Gagne ve Driscoll 1988’den akt., Duman, 2014, s. 111). 1986’da Weinstein ve Mayer yaptıkları çalışmalarında, öğrenme stratejilerinin, öğrenim sürecinde ger-

çekleştirebilecek ve öğrenenin bu sürecini etkileyebilecek düşünce ve davranışlar olduğunu belirtmiştir. (Aydiner Uygun ve Kılınçer, 2018, s.318).

Öğrenme stratejilerinin amacı, bilgiyi anlamlandırarak, örgütleyerek, öğrenmeyi kolaylaştıracak teknikler kullanarak bireylerin kendi kendilerine etkili öğrenmeyi gerçekleştirmelerini sağlamaktır (Özer, 1993). Öğrencilerin bilgiyi hangi şekillerde öğreneceğini, hangi durumlarda ve nasıl hatırlayacağını, öğrenciler kendi başlarına bir yardım olmadan kendilerini nasıl güdüleyeceklerini ve öğrenmelerini kendileri nasıl kontrol edeceklerini yönlendireceklerini bilmeleri etkili öğretmenin asıl amaçlarından biridir (Weinstein ve Mayer, 1986'dan akt., Senemoğlu 1997, s. 559).

Akın 2013 yılındaki çalışmasında anlamlandırma stratejisini kullanmıştır. Keman eğitimi alan ve anlamlandırma stratejisini kullanan öğrencilerin davranışlarındaki olumlu davranışı belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, anlamlandırma stratejisini kullanan öğrencilerin başarılarının belirgin derecede arttığını belirlemiştir.

Ertem (2014), piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanımı ile ilgili bir araştırma yapmıştır. Öğrenme stratejilerinin yeri ve önemi üzerinde durduğu çalışmada, hangi stratejilerin piyano eğitiminde kullanılabileceğini belirlemiştir.

Aydiner Uygun ve Kılınçer (2018), bireysel çalgı eğitimi derslerinde yararlanılan stratejilerin ve bu stratejilerin seviyelerinin belirlenmesinin, öğrencilerin kendi eğitimlerine ve ilerideki öğrencilerine faydalı olabileceğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada, keman eğitimi alan öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin kullanım ve etkililik düzeyleri, farklı değişkenler açısından incelenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, Doğu Karadeniz Bölgesindeki Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin kullanım ve etkililik düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ayrıca, öğrencilerin keman dersini öğrenirken kullandıkları stratejiler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi de amaçlanmıştır. Çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerdeki düzeyleri:

1. sınıfa göre,
2. cinsiyete göre
3. keman çalgısındaki deneyimlerine göre
4. keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre,
5. keman çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman dilimine göre,
6. keman çalışma zamanını planlama şekline göre,
7. keman dersi için okul dışında destek alma durumuna göre,
8. ailede müzik ile ilgili bir alanda mesleği olan yakınının olma durumuna göre,
9. keman dersindeki akademik başarı düzeyine göre,
10. kemandaki teknik-müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre,
11. keman çalmada motive eden unsura göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Bireysel çalgı eğitiminin temellerinin atıldığı Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri öğrencilerinin keman öğrenirken kullandıkları stratejilerin belirlenmesi keman eğitimine, keman eğitmeni ve araştırmacılarının kullanabileceği bilgiler üretmesi açısından önemlidir. Aynı za-

manda, bu öğrencilerin müzik eğitimcisi adayı olduğu düşünüldüğünde kendi öğrenme süreçlerinde olduğu gibi yetiştirecekleri öğrencilere de faydalı olabilmeleri bakımından da önem taşımaktadır.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Güzel Sanatlar liselerinde keman eğitimi gören 85 keman öğrencisiyle sınırlıdır.

Araştırma öğrencilerin keman dersine çalışırken ve öğrenirken kullandıkları yineleme, anlamlandırma, dikkat, anlamayı izleme ve eklemeleme-örgütlenme stratejileriyle de sınırlı tutulmuştur.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin, ankette yer alan tüm soruları içtenlikle cevaplandırdıkları varsayılmıştır.

Kullanılan ölçme aracının araştırma için uygun olduğu varsayılmıştır.

2.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri keman dersinde kullandıkları stratejileri belirlemek suretiyle nicel araştırmanın bir çeşidi olan tarama modeline yer verilmiştir. Tarama modeli, var olan bir olayı var olan şekliyle yansıtmayı amaçlayan bir araştırma yaklaşımdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Katılımcıların herhangi bir alandaki düşüncelerinin konuya ilişkin ilgileri becerileri yetenek ve tutumlarının belirlendiği bu modelde genellikle diğer çalışmalara göre daha detaylandırılmış örneklemeler üzerinde durulur. Bahsedilen bu özelliklere uygun olmasından dolayı yapılan araştırmada tarama modeline yer verilmiştir.

2.2. Araştırma Grubu

Bu araştırmada, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Doğu Karadeniz bölgesindeki Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören 85 Müzik Bölümü Keman öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Tanımlayıcı Özellikler

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Okul	Trabzon	34	40,0
	Rize	10	11,8
	Giresun	15	17,6
	Ordu	26	30,6
Sınıf	1	22	25,9
	2	22	25,9
	3	20	23,5
	4	21	24,7

Cinsiyet	Kız	67	78,8
	Erkek	18	21,2
Keman Çalgısındaki Deneyim	1 Yıl Ve Altı	31	36,5
	2-3 Yıl	21	24,7
	4 Yıl Ve üzeri	33	38,8
Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumu	Hiç	59	69,4
	Ara sıra	26	30,6
Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zaman	2 Saat Ve Altı	30	35,3
	3-5 Saat	30	35,3
	6 Saat Ve üzeri	25	29,4
Keman Çalışma Zamanını Planlama Şekli	Her gün	35	41,2
	Serbest Zamanlarda	46	54,1
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	4,7
Okul Dışında Destek Alma Durumu	Evet	8	9,4
	Hayır	77	90,6
Ailede Müzik ile İlgili bir Alanında Mesleği Olan Yakınının Olma Durumu	Var	28	32,9
	Yok	57	67,1
Keman Dersindeki Akademik Başarı Düzeyi	80-100	35	41,2
	80 Altı	50	58,8
Kemandaki Teknik-Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumu	İyi Düzeyde	29	34,1
	Orta Düzeyde	56	65,9
Keman Çalmada Motive Eden Unsur	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	81,2
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	18,8

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği” kullanılmıştır. Kişisel bilgiler formunda araştırmacı tarafından belirlenmiş değişkenlerle ilgili 12 soru yer almıştır. Bu değişkenlerden bazıları; keman çalgısındaki deneyimini, keman dersine devamsızlık yapma durumunuz, keman çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman diliminiz, kemana çalışma zamanını planlama şekliniz, keman dersindeki akademik başarı düzeyiniz, kemandaki teknik-müzikal düzeyinizi yeterli bulma durumunuz, keman dersine çalışmaya motive olduğunuz unsurdur.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında veri toplama araçlarından elde edilen bulgular istatistiksel paket programlarıyla analiz edilmiştir. İstatistiksel analizler yapılmadan önce verilerin normal dağılım durumlarını belirleyebilmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım Testi

	Dikkat stratejileri	Yenileme stratejileri	Anlamlandırma stratejileri	Ekleme örgütlenme stratejileri	Anlamayı izleme stratejileri	Stratejiler genel
N	85	85	85	85	85	85
Kolmogorov-Smirnov Z	,727	1,092	,922	,887	1,021	,701
p	,666	,184	,363	,411	,199	,709

Tablo incelendiğinde, araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterdikleri saptanmıştır ($p>0,05$). Dolayısı ile verilerin analizinde parametrik yöntemler tercih edilmiştir. Gruplar arasında verilerin karşılaştırılmasında t-testi ile Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet, Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakını olma, akademik başarı, Keman Dersine Devamsızlık Yapma, Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma, Keman Çalmada Motive Eden Unsur Okul Dışında Destek Alma, Öğrenildiği Kaynak gibi iki grup içeren değişkenlerine göre ölçekten elde edilen ortalama puanların karşılaştırılmasında t-testi kullanılmıştır. Okul, Sınıf, Keman Çalgısındaki Deneyim, Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zaman, Keman Çalışma Zamanı Planlama gibi ikiden fazla grup içeren değişkenlere göre ölçekten elde edilen ortalama puanların karşılaştırılmasında ise Anova Testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında ikiyeşerli grupların karşılaştırması için tamamlayıcı post-hoc analizi olarak tamamlayıcı Scheffe testi kullanılmıştır (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu,1993).

3. BULGULAR

Çalışma Doğu Karadeniz Bölgesinde Güzel Sanatlar Liselerindeki 85 keman öğrencisi ile yürütülmüştür. Yapılan analiz sonuçları tablolar şeklinde gösterilerek açıklamalar yapılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin keman çalışırken ve öğrenirken kullandıkları stratejilerdeki düzeylerinin karşılaştırılması

	N	Ort.	Ss	Min	Max
Dikkat Stratejileri	85	3,118	1,068	1,000	5,000
Yineleme Stratejileri	85	4,082	0,754	2,000	5,000
Anlamlandırma Stratejile-ri	85	3,386	0,898	1,000	5,000
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	85	3,213	0,933	1,430	4,710

Anlamayı İzleme Stratejileri	85	4,086	0,715	1,930	5,000
Stratejiler Genel	85	3,647	0,650	2,080	4,870

Tablo 3'te göre öğrencilerin “dikkat stratejileri” ortalaması orta $3,118 \pm 1,068$ (Min=1; Maks=5), “yineleme stratejileri” ortalaması yüksek $4,082 \pm 0,754$ (Min=2; Maks=5), “anlamlandırma stratejileri” ortalaması orta $3,386 \pm 0,898$ (Min=1; Maks=5), “ekleme örgütlenme stratejileri” ortalaması orta $3,213 \pm 0,933$ (Min=1.43; Maks=4.71), “anlamayı izleme stratejileri” ortalaması yüksek $4,086 \pm 0,715$ (Min=1.93; Maks=5), “stratejiler genel” ortalaması yüksek $3,647 \pm 0,650$ (Min= 2,08; Maks= 4,87), olarak belirlenmiştir.

Şekil 1. Enstrümantal müziğin çalışılması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin puan ortalamaları

Tablo 4. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin sınıflara göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Dikkat Stratejileri	1	22	2,987	1,185	1,086	0,360
	2	22	3,416	1,063		
	3	20	2,864	1,069		
	4	21	3,184	0,927		
Yineleme Stratejileri	1	22	3,900	0,732	1,002	0,396
	2	22	4,273	0,772		
	3	20	4,010	0,750		
	4	21	4,143	0,762		
Anlamlandırma Stratejileri	1	22	3,379	1,007	0,396	0,756
	2	22	3,546	1,053		

	3	20	3,367	0,710		
	4	21	3,246	0,792		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	1	22	3,046	0,938		
	2	22	3,584	0,821		
	3	20	3,314	0,982	2,352	0,078
	4	21	2,905	0,902		
Anlamayı İzleme Stratejileri	1	22	4,166	0,676		
	2	22	4,299	0,601		
	3	20	3,993	0,643	1,536	0,212
	4	21	3,867	0,883		
Stratejiler Genel	1	22	3,598	0,651		
	2	22	3,893	0,601		
	3	20	3,574	0,639	1,503	0,220
	4	21	3,512	0,686		

Sınıf değişkenine göre bakıldığında, strateji puanlarında anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). En düşük ortalamanın Dikkat Stratejilerinde bir ve üçüncü sınıflarda olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Kız	67	3,194	1,015		
	Erkek	18	2,833	1,237	1,277	0,205
Yineleme Stratejileri	Kız	67	4,164	0,740		
	Erkek	18	3,778	0,748	1,962	0,053
Anlamlandırma Stratejileri	Kız	67	3,351	0,943		
	Erkek	18	3,519	0,711	-0,702	0,485
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Kız	67	3,235	0,903		
	Erkek	18	3,135	1,059	0,400	0,690
Anlamayı İzleme Stratejileri	Kız	67	4,148	0,707		
	Erkek	18	3,853	0,717	1,567	0,121
Stratejiler Genel	Kız	67	3,692	0,627		
	Erkek	18	3,480	0,726	1,233	0,221

Tablo 5 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Anlamlandırma Stratejileri ve Anlamayı İzleme Stratejilerinde kız öğrencilerin ortalaması erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 6. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin çalgısındaki deneyime göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Dikkat Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,134	1,088		
	2-3 Yıl	21	3,129	1,147	0,012	0,988
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,095	1,030		
Yineleme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	4,110	0,773		
	2-3 Yıl	21	3,867	0,760	1,248	0,293
	4 Yıl Ve üzeri	33	4,194	0,727		
Anlamlandırma Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,414	1,014		
	2-3 Yıl	21	3,294	0,923	0,146	0,865
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,419	0,782		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,304	1,011		
	2-3 Yıl	21	3,340	0,907	0,859	0,427
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,048	0,874		
Anlamayı İzleme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	4,295	0,626		
	2-3 Yıl	21	3,905	0,700	2,280	0,109
	4 Yıl Ve üzeri	33	4,004	0,774		
Genel	1 Yıl Ve Altı	31	3,749	0,629		
	2-3 Yıl	21	3,565	0,711	0,617	0,542
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,604	0,638		

Tablo incelendiğinde, keman çalgısındaki deneyim değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Yineleme Stratejileri ve Anlamayı İzleme Stratejilerinde, 2-3 yıl deneyimi olan öğrencilerin ortalamaları diğerlerine göre daha düşük çıkmıştır.

Tablo 7. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin Keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Hiç	59	3,240	1,098		
	Ara sıra	26	2,841	0,958	1,602	0,113

Yineleme Stratejileri	Hiç	59	4,207	0,689	2,352	0,021
	Ara sıra	26	3,800	0,831		
Anlamlandırma Stratejileri	Hiç	59	3,509	0,838	1,921	0,058
	Ara sıra	26	3,109	0,981		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Hiç	59	3,325	0,905	1,671	0,099
	Ara sıra	26	2,962	0,963		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Hiç	59	4,216	0,645	2,606	0,011
	Ara sıra	26	3,791	0,790		
Stratejiler Genel	Hiç	59	3,771	0,609	2,730	0,008
	Ara sıra	26	3,368	0,665		

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin keman dersi devamsızlık durumuna göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($t_{(83)}=2.352$; $p=0.021<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,207$), ara sıra devamsızlık yapanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,800$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi devamsızlık durumuna göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.606$; $p=0.011<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,216$), ara sıra devamsızlık yapanların anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,791$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi devamsızlık durumuna göre genel puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.730$; $p=0.008<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların stratejiler genel puanları ($\bar{x}=3,771$), ara sıra devamsızlık yapanların stratejiler genel puanlarından ($\bar{x}=3,368$) yüksek bulunmuştur. Bulgular incelendiğinde keman derslerine devamsızlık yapan ve yapmayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmektedir. Bunun sebebi olarak öğrencilerin derslere katılarak konuları daha çok pekiştirmesi ve yine derslere devam ederek unutmadan, hızlıca ilerlemesi yorumları yapılabilir.

Öğrencilerin dikkat stratejileri, anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütlenme stratejileri puanları keman dersine devamsızlık yapma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 8. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin Keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Dikkat Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	2,967	0,890	0,586	0,559	
	3-5 Saat	30	3,133	1,245			
	6 Saat Ve üzeri	25	3,280	1,051			
Yineleme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,820	0,883	3,214	0,045	6 Saat ve üye-

	3-5 Saat	30	4,160	0,581			ri> 2 Saat ve Altı
	6 Saat Ve üzeri	25	4,304	0,705			
Anlamlandırma Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,361	0,812			
	3-5 Saat	30	3,378	1,078	0,038	0,963	
	6 Saat Ve üzeri	25	3,427	0,785			
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,038	0,980			
	3-5 Saat	30	3,295	0,894	0,823	0,442	
	6 Saat Ve üzeri	25	3,326	0,926			
Anlamayı İzleme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,871	0,798			
	3-5 Saat	30	4,217	0,618	2,151	0,123	
	6 Saat Ve üzeri	25	4,186	0,685			
Stratejiler Genel	2 Saat Ve Altı	30	3,474	0,628			
	3-5 Saat	30	3,721	0,652	1,704	0,188	
	6 Saat Ve üzeri	25	3,767	0,655			

Tablo 8 incelendiğinde, keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre “yineleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=3,214$; $p=0,045<0.05$). Bu farklılaşmanın nedeni; keman çalmaya ayrılan haftalık zamanı “6 saat ve üzeri” olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,304$), keman çalmaya ayrılan haftalık zaman “2 saat ve altı” olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,820$) yüksek olmasıdır. Bulgudan incelendiğinde öğrencilerin enstrüman çalışmasında yaptıkları plan ve programın öğrenciler açısından önem arz ettiği yorumuna ulaşılabilir.

Tablo 9. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin Keman çalışma zamanını planlama şekline göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Dikkat Stratejileri	Her gün	35	3,465	1,109			Her gün > Serbest Zamanlarda
	Serbest Zamanlarda	46	2,926	0,963	4,094	0,020	Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	2,286	1,088			
Yineleme Stratejileri	Her gün	35	4,434	0,589			Her gün > Serbest Zamanlarda
	Serbest Zamanlarda	46	3,878	0,775	8,740	0,000	Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,350	0,443			
Anlamlandırma Stra-	Her gün	35	3,548	0,881	1,021	0,365	

tejileri							
	Serbest Zamanlarda	46	3,286	0,937			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,125	0,250			
	Her gün	35	3,327	0,948			
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Serbest Zamanlarda	46	3,165	0,930	0,737	0,482	
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	2,786	0,877			
	Her gün	35	4,322	0,642			
Anlamayı İzleme Stratejileri	Serbest Zamanlarda	46	3,927	0,746	3,481	0,035	Her gün > Serbest Zamanlarda
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,839	0,414			
	Her gün	35	3,885	0,632			
Stratejiler Genel	Serbest Zamanlarda	46	3,506	0,632	4,777	0,011	Her gün > Serbest Zamanlarda
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,199	0,274			Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Her gün	35	3,885	0,632			

Tablo 9 incelendiğinde, keman çalışma zamanı planlamaya göre “dikkat stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=4,094$; $p=0,020<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların dikkat stratejileri puanlarının ($\bar{x}=3,465$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,926$) yüksek olmasıdır. Keman çalışma zamanı planlama her gün olanların dikkat stratejileri puanlarının ($\bar{x}=3,465$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,286$) yüksek olmasıdır.

Keman çalışma zamanı planlamaya göre “yineleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=8,740$; $p=0,000<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,434$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,878$) yüksek olmasıdır. Keman çalışma zamanı planlama her gün olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,434$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,350$) yüksek olmasıdır.

Keman çalışma zamanı planlamaya göre “anlamayı izleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=3,481$; $p=0,035<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların “anlamayı izleme stratejileri” puanlarının ($\bar{x}=4,322$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların “anlamayı izleme stratejileri” puanlarından ($\bar{x}=3,927$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin genel puanları karşılaştırıldığında, keman çalışma zamanı planlamaya göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=4,777$; $p=0,011<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların genel puanlarının ($\bar{x}=3,885$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların genel puanlarından ($\bar{x}=3,506$) yüksek olmasıdır. Keman

çalışma zamanı planlama her gün olanların genel puanlarının ($\bar{x}=3,885$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların genel puanlarından ($\bar{x}=3,199$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütleme stratejileri puanları keman çalışma zamanı planlama değişkeninde anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo 10. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin okul dışından destek alma durumlarına göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Evet	8	2,786	1,050	-0,923	0,359
	Hayır	77	3,152	1,071		
Yineleme Stratejileri	Evet	8	4,150	0,463	0,265	0,792
	Hayır	77	4,075	0,780		
Anlamlandırma Stratejileri	Evet	8	3,521	0,897	0,443	0,659
	Hayır	77	3,372	0,902		
Ekleme Örgütleme Stratejileri	Evet	8	3,268	1,089	0,172	0,864
	Hayır	77	3,208	0,923		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Evet	8	4,143	0,619	0,236	0,814
	Hayır	77	4,080	0,728		
Stratejiler Genel	Evet	8	3,647	0,543	0,000	1,000
	Hayır	77	3,647	0,663		

Tablo 10 incelendiğinde okul dışından destek alma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). En düşük ortalama, Dikkat Stratejilerinde okul dışından destek alan öğrencilerde görülmektedir.

Tablo 11. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin ailede müzik alanında mesleği olan yakınların bulunmasına göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Var	28	3,133	1,077	0,090	0,928
	Yok	57	3,110	1,073		
Yineleme Stratejileri	Var	28	4,114	0,844	0,272	0,786
	Yok	57	4,067	0,713		
Anlamlandırma Stratejileri	Var	28	3,613	0,985	1,649	0,103
	Yok	57	3,275	0,838		
Ekleme Örgütleme Strateji-	Var	28	3,296	0,977	0,569	0,571

leri						
	Yok	57	3,173	0,916		
Anlamayı İzleme Stratejile-ri	Var	28	4,145	0,796	0,537	0,593
	Yok	57	4,056	0,678		
Stratejiler Genel	Var	28	3,725	0,759	0,772	0,442
	Yok	57	3,609	0,593		

Tablo 11 incelendiğinde, ailede müzik alanında mesleği olan yakını değişkenine göre anlamlı farklılık yoktur ($p>0,05$). Yineleme Stratejileri ve Anlamayı İzleme Stratejilerinde ailede müzik alanında mesleği olan yakını bulunan ve bulunmayan öğrencilerin ortalamaları diğer stratejilere göre daha yüksektir.

Tablo 2. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin keman dersindeki akademik başarı düzeylerine göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	80-100	35	3,420	1,028	2,238	0,028
	80 Altı	50	2,906	1,054		
Yineleme Stratejileri	80-100	35	4,491	0,539	4,674	0,000
	80 Altı	50	3,796	0,755		
Anlamlandırma Stratejile-ri	80-100	35	3,438	0,945	0,443	0,659
	80 Altı	50	3,350	0,870		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	80-100	35	3,453	0,824	2,018	0,047
	80 Altı	50	3,046	0,975		
Anlamayı İzleme Stratejile-ri	80-100	35	4,361	0,498	3,122	0,001
	80 Altı	50	3,893	0,782		
Stratejiler Genel	80-100	35	3,904	0,517	3,209	0,001
	80 Altı	50	3,468	0,678		

Tablo 12 incelendiğinde, Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre “dikkat stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.238$; $p=0.028<0,05$). 80-100 arası olanların dikkat stratejileri puanları ($\bar{x}=3,420$), 80 altı olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,906$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=4.674$; $p=0.000<0,05$). 80-100 arası olanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,491$), 80 altı olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,796$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre “ekleme örgütlenme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.018$; $p=0.047<0,05$). 80-100

arası olanların ekleme örgütleme stratejileri puanları ($\bar{x}=3,453$), 80 altı olanların ekleme örgütleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,046$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=3.122$; $p=0.001<0,05$). 80-100 arası olanların anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,361$), 80 altı olanların anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,893$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre genel puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($t_{(83)}=3.209$; $p=0.001<0,05$). 80-100 arası olanların stratejiler genel puanları ($\bar{x}=3,904$), 80 altı olanların stratejiler genel puanlarından ($\bar{x}=3,468$) yüksek bulunmuştur.

Tablo 13. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin kemandaki teknik-müzikal düzeylerini yeterli bulma durumuna göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,335	1,097	1,357	0,178
	Orta Düzeyde	56	3,005	1,045		
Yineleme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	4,379	0,702	2,709	0,008
	Orta Düzeyde	56	3,929	0,740		
Anlamlandırma Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,512	0,822	0,925	0,358
	Orta Düzeyde	56	3,321	0,935		
Ekleme Örgütleme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,330	0,826	0,828	0,410
	Orta Düzeyde	56	3,153	0,985		
Anlamayı İzleme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	4,340	0,554	2,426	0,009
	Orta Düzeyde	56	3,954	0,757		
Stratejiler Genel	İyi Düzeyde	29	3,856	0,542	2,174	0,033
	Orta Düzeyde	56	3,539	0,679		

Tablo 13 incelendiğinde, Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre yineleme stratejileri puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.709$; $p=0.008<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,379$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,929$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.426$; $p=0.009<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,340$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,954$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre ölçekten aldıkları genel puanları arasında anlamlı farklılık vardır ($t_{(83)}=2.174$; $p=0.033<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin genel puanları ($\bar{x}=3,856$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin genel puanlarından ($\bar{x}=3,539$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri” puanları arasında keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık yoktur ($p>0,05$).

Tablo 14. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin keman çalışmaya motive eden unsurlara göre karşılaştırılması

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,151	1,058	0,598	0,551
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	2,973	1,132		
Yineleme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	4,168	0,681	2,228	0,029
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,713	0,949		
Anlamlandırma Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,437	0,923	1,087	0,280
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,167	0,767		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,228	0,924	0,292	0,771
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,152	0,999		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	4,159	0,652	2,008	0,116
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,768	0,898		
Stratejiler Genel	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,701	0,618	1,601	0,113
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,415	0,751		

Tablo 14 incelendiğinde, Öğrencilerin keman çalmada motive eden unsura göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir $r(t_{(83)})=2.228$; $p=0.029<0,05$). Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği olanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,168$), anı kurtarmak ve sınavdan geçer not almak olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,713$) yüksek bulunmuştur.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğrencilerin Dikkat Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri ve Ekleme Örgütlenme Stratejilerini orta düzeyde; Yineleme Stratejileri ve Anlamayı İzleme Stratejilerini yüksek düzeyde kullandıkları görülmektedir.

Öğrencilerin Dikkat Stratejileri, Yineleme Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri, Ekleme Örgütlenme Stratejileri, Anlamayı İzleme Stratejileri genel puanları; sınıf değişkenine göre, cinsiyet değişkenine göre, keman çalgısındaki deneyim değişkenine göre, okul dışında destek alma durumu değişkenine göre, ailede müzik ile ilgili bir alanda yakını olma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre Yineleme Stratejileri puanları ve Anlamayı İzleme Stratejileri puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Dikkat Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri, Ekleme Örgütlenme Stratejileri puanları keman dersine devamsızlık yapma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Keman çalışmaya ayrılan haftalık zamana göre Yineleme Stratejileri lehine anlamlı farklılık varken; Dikkat Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri, Ekleme Örgütlenme Stratejileri, Anlamayı İzleme Stratejilerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Keman çalışma zamanı planlamaya göre Dikkat Stratejileri, Yineleme Stratejileri ve Anlamayı İzleme Stratejilerinde anlamlı farklılık vardır. Bunun yanında, öğrencilerin anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütlenme stratejileri puanları keman çalışma zamanı planlama değişkeninde anlamlı farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin keman dersindeki akademik başarıya göre Dikkat Stratejileri, Yineleme Stratejileri, Ekleme Örgütlenme Stratejileri, Anlamayı İzleme Stratejileri ve genel puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Anlamlandırma Stratejileri puanları keman dersi akademik başarı değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Öğrencilerin keman çalmada motive eden unsura göre Yineleme Stratejileri puanları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında, öğrencilerin Dikkat Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri, Ekleme Örgütlenme Stratejileri, Anlamayı İzleme Stratejileri ve ölçekten almış oldukları genel puanlar arasında keman çalmada motive eden unsur değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin dikkat, yenileme, anlamlandırma, ekleme örgütlenme, anlamayı izleme stratejilerinden almış oldukları puanlar arasında, ölçekten almış oldukları genel puanlar arasında sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir. Uygun'un (2017) araştırmasına bakıldığında sınıf değişkeninin araştırmacının çalışmasına benzer bir sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmada öğrencilerin ud eğitiminde kullandıkları öğrenme stratejilerin, sınıf farklılıklarına göre istatistiksel olarak bakıldığında anlamlı bir farka rastlanmamaktadır. Ancak Aydın-Üygun ve Kılınçer'in (2018) çalışmaları incelendiğinde ise bu durum tam tersini göstermektedir. Müzik öğretmenliği öğrencilerinin enstrümanlarına çalışırken ve öğrenirken kullandıkları stratejileri inceledikleri araştırmalarının sonuçlarına bakıldığında yaşları 22 yaşından büyük olan öğrencilerin anlamlandırma stratejilerine ilişkin düzeylerinin yaşları daha küçük olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Araştırmada öğrencilerin keman dersinde kullandıkları stratejiler incelendiğinde, yineleme ve anlamayı izleme stratejilerinin diğer stratejilere oranla daha yüksek kullanıldığı belirlenmiştir. Vural'ın (2011) öğretmen adaylarının etkin öğrenmeleri konulu araştırması incelendiğinde öğrenmelerini sağlayabilmek için kendi öğrenme ortamlarını düzenleyememekte olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının genellikle tekrar stratejisini kullandıkları, öğrenmelerini engelleyen durumların üstesinden tek başlarına gelemedikleri

için duyuşsal stratejilerden yararlanamadıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde Kurtuldu (2007) ve Yokuş'un (2010) araştırmalarında, öğretmen adaylarının en düşük düzeyde kullandıkları öğrenme stratejisinin dikkat stratejileri olduğu sonucuyla da benzerlik göstermektedir. Kurtuldu (2007) araştırmasında, öğretmen adaylarının en düşük düzeyde kullandıkları bir diğer stratejinin ekleme stratejisi olduğunu belirtmiştir. Bu sonuç, araştırma ile benzerlik göstermektedir.

Öğrencilerin dikkat, yenileme, anlamlandırma, ekleme örgütleme, anlamayı izleme stratejileri puanları, ölçekten almış oldukları genel puanları arasında cinsiyet faktörüne göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar Yokuş'un (2010) çalışma sonuçları ile farklılık göstermektedir. Yokuş'un (2010) çalışmasında öğrencilerin faydalandıkları stratejilerin cinsiyete göre farklılaştığını, bu farklılaşmanın ise kız öğrenciler lehine olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuca paralel olarak Aydın-Uygun ve Kılınçer'in (2018) araştırmaları incelendiğinde kadın müzisyenlerin dikkat stratejileri düzeyleri erkek müzisyenlere göre daha yüksek düzeyde bir sonuç göstermektedir. Buna karşın, anlamlandırma stratejilerine ise erkek müzisyenlerin yüksek düzeyde bulunduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre ortalamalarına bakıldığında, yineleme stratejileri anlamlı bulunmamıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçtan farklı olarak Aydın-Uygun ve Kılınçer'in (2012) çalışmasında öğretmen adaylarının piyano çalma süreleri artmasına paralel olarak kullandıkları öğrenme stratejilerinin de arttığı belirlenmiştir. Aynı şekilde Aydın-Uygun ve Kılınçer'in (2018) diğer bir çalışmalarında da günde bir saatten daha çok çalışanların dikkat, yineleme gibi stratejilerdeki düzeylerinin arttığı belirtilmiştir.

Ailelerinde mesleki anlamda yakını olanların durumunda araştırma ile benzer sonuçlar, Uygun'un araştırmasında ud çalgısında görülmektedir. Bu araştırmaya benzer şekilde Kılınçer ve Aydın-Uygun'un (2013) araştırmasında da ailelerinde mesleki anlamda yakını olanların, öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler;

Keman eğitiminde, stratejilerin kullanımına yönelik öğrencilere bilgi vermek adına seminerler düzenlenebilir.

Keman derslerine başlamadan önce öğrencilere nasıl çalışmalar gerektiği hakkında yönlendirmeler yapılabilir.

Keman dersi öğretmenlerinin, öğrencilerin derse yönelik ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ders içerik ve etkinliklerini yeniden planlayabilir.

Öğrencilerin enstrüman derslerine yönelik motivasyonlarını arttırmak için çeşitli etkinlikler yapılarak öğrencilere sorumluluk verilmesi sağlanabilir.

Araştırma farklı çalgılarda, illerde, bölgelerde ya da Türkiye genelinde de yapılabilir.

Yapılan bu araştırma Güzel Sanatlar Liseleri düzeyindedir. Aynı çalışma üniversitelerde yapılabilir.

Bu araştırmada uygulanan anket yöntemi yerine, öğrencilerin de fikirlerini almak ve daha iyi çözümler bulabilmek adına öğrencilerle görüşme yapılabilir.

Müzik alanında stratejilerle ilgili yapılan çalışmaların az olmasından ötürü bu alanda yapılan çalışmalar artırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akın, Ö. (2013). Keman eğitiminde anlamlandırma stratejisinin başarıya etkisi (örnek bir uygulama). Kastamonu Eğitim Dergisi. 1551-1560. Ekim 2013 Cilt:21 No:4 (Özel Sayı).
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2012). Pişano repertuvarının öğrenilmesinde öğrenme stratejilerinin kullanılma düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi: Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Örneđi. International Journal of Human Sciences, 9(1), 965-992.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2018). Mesleki Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Enstrümantal Müziği Çalışırken Ve Öğrenirken Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. ISSN:1302-8944 Yıl: 2018 Sayı: 47 Sayfa: 317-339.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). Bilimsel araştırma yöntemleri (6. baskı). Ankara: PegemA Akademi.
- Ertem, Ş. (2014). Pişano Eğitiminde Öğrenme Süreci Ve Öğrenme Stratejileri Kullanmanın Yeri Ve Önemi. Sanat Eğitimi Dergisi. Cilt 2, Sayı 2, 2014 / Volume 2, Issue 2, 2014 / DOI:10.7816/sed-02-02-01.
- Gagne, R. M., and Driscoll, M. P. (1988). Essentials of learning for instruction. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kılınçer, Ö. & Aydiner-Uygun, M. (2013). Müzik Öğretmeni Adaylarının Pişano Dersinde Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. eJournal of New World Sciences Academy, 8 (2), 206-237.
- Kurtuldu, M. K. (2007). Bilgiyi işleme modeline dayalı pişano eğitiminde genel öğrenme stratejilerinin yeri ve görsel imajlar oluşturma yönteminin kullanılabilirlik düzeyi (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özer, B. (1993). Öğretmen adaylarının etkili öğrenme ve ders çalışmadaki yeterliliği. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Senemoğlu, N. (2005). Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya (11. baskı) Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (1993). Biyo istatistik. Ankara: Özdemir Yayıncılık.
- Türk Dik Kurumu [TDK]. (2005). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitime yönelik yaklaşımlar. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1(4),1-11.
- Uygun, Y. S. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının ud dersindeki repertuvarı çalışırken ve öğrenirken kullandıkları stratejilerin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Niğde.

- Vural, L. (2011). Öğretmen adaylarının çalışmalarında yaşadıkları öğrenme sorunları ve kullandıkları öğrenme stratejileri. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 16, 46-65.
- Weinstein, Claire E. and Mayer, R.E. (1986). The teaching of learning strategies. In Wittrock, M. C. (Ed.), Handbook of research on teaching (pp. 315-327). New York: MacMillan.
- Yokuş, H. (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Repertuvarının Öğrenilmesine Yönelik Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. International Conference on New Horizons in Education, Proceedings Book (pp. 619-625). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.